

2021BEM143

College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

Aan Provinciale Staten

DATUM	6-7-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	BDO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Charlotte Dijkstra	TELEFOONNUMMER	0634279519
NUMMER	8227660D	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee

Onderwerp Statenbrief:

Visie en leidraad burgerparticipatie: proces en aanpak

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Na de zomer wordt er een start gemaakt met het opstellen van een visie en de leidraad over burgerparticipatie. Dit als onderdeel van het werkprogramma 'Participatie voor en door de provincie Utrecht'. U heeft over dit werkprogramma gesproken tijdens de commissie BEM van 26 juni 2021. Deze brief schetst de aanpak voor het opstellen van de visie en de leidraad en uw betrokkenheid bij dit proces.

Inleiding

Het werkprogramma 'Participatie voor en door de provincie Utrecht' vraagt aandacht voor een meer participatieve manier van werken binnen (beleids)processen en bij werkzaamheden van de provincie. Het betreft een raamwerk dat bij de verdere uitwerking, vooral praktische handvatten en ondersteuning moet bieden en dienstbaar is aan de organisatie. Uiteindelijk beoogt het vooral om het samenspel en de verbinding tussen de provincie en haar inwoners rond maatschappelijke vraagstukken verder vorm te geven.

Om dit gericht doen, is het belangrijk dat er een gezamenlijk beeld ontstaat waarom burgerparticipatie belangrijk is voor de provincie Utrecht en hoe daar uitvoering aan wordt gegeven. Het opstellen van een visie en een leidraad moet hierbij richting geven en houvast bieden aan Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie. De leidraad is een praktisch 'doe-handvat' bedoeld voor de ambtelijke organisatie als houvast bij participatietrajecten.

Toelichting

In dit traject bouwen we voort op de ervaringen die we als organisatie al opdeden met burgerparticipatie en sluiten we aan bij eerdere besluitvorming hierover. Rond allerlei vraagstukken treffen provincie en inwoners elkaar. Zoals bijvoorbeeld in het kader van de Omgevingswet, de Regionale Energie Strategieën, het snuffelfietsexperiment, het aanbesteden van de OV-concessies en de resultaten van het vliegwiel van gemeenschapskracht. Eerder opgestelde documenten zoals de participatie aanpak omgevingsvisie - vastgesteld door PS op 25 september 2017 – zijn hierbij behulpzaam. Net zoals de Omgevingswet, waarin vast is gelegd dat ieder programma onder Omgevingswet participatief wordt vastgesteld.

In dit traject gaan we na wat er in het samenspel met inwoners goed en minder goed werkt en wat ieder van ons kan doen om hier meer van te maken, vanuit onze verschillende verantwoordelijkheden en rollen. Om zo duurzaam te investeren in de relatie met inwoners. Enerzijds door inwoners te betrekken bij werkzaamheden van de provincie. Anderzijds door aan te sluiten bij initiatieven van inwoners.

In dit traject staan we aan de hand van concrete casuïstiek stil bij vragen als: welke doelen stellen Provinciale Staten met participatie? (Meer burgerschap, meer kennis, meer draagvlak, etc.)? Wat is de positie van de Staten in het samenspel tussen de inwoners en de provincie Utrecht? En wat zijn hierbij belangrijke waarden? En wat is een goede rolverdeling met gemeenten bij gezamenlijke trajecten waarin participatie een belangrijke rol speelt?

Het verder uitwerken van dit samenspel gaat ook over het steeds vinden van de balans tussen enerzijds de representatieve democratie (de gekozen volksvertegenwoordiging) en anderzijds ruimte voor de participatieve democratie (de betrokkenheid en invloed vanuit de maatschappij). Dit kan soms tot dilemma's leiden. Bij het opstellen van de visie staan we daarbij stil door onder meer vragen te stellen als: hoe representatief zijn participatieve processen eigenlijk? Zitten alle belanghebbenden aan tafel en hebben ze gelijkwaardige invloed? En wat als belanghebbenden niet willen participeren of geen tijd hebben? En: hoe gaat de provincie om met vergaande vormen van participatie, zoals bijvoorbeeld bij het uitdaagrecht?

We verkennen deze vragen aan de hand van voorbeelden uit onze eigen provinciale praktijk. Die verkenning zal leiden tot een visie en een participatieleidraad die als hulpmiddel dient om tot een zorgvuldig democratisch proces te komen. Waarbij de gezamenlijke waarden, die inwoners en de provincie met elkaar verbinden, centraal staan. Dit najaar gaan we in twee sessies graag met u in gesprek in de beeldvormende en oordeelsvormende fase. Om gezamenlijk tot een goede wegging te komen van de concept visie en uiteindelijk in de laatste fase, tot besluitvorming te komen.

Financiële consequenties

Aan het uitvoeren van dit concept werkprogramma zijn kosten verbonden: voor 2021 € 48.000 en voor 2022 € 95.000. Hiervoor zijn middelen beschikbaar in het meerjarendoel 9.4.1 [Partners worden intensiever bij beleid, programma's en projecten betrokken], dat valt onder beleidsdoel 9.4 [In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot]

Vervolg

De doorlooptijd voor het opstellen van de visie en de leidraad is gepland van september 2021 tot en met begin 2022. De besluitvorming is beoogd voor het Q2 van 2022.

De vaststelling van de visie vindt samen plaats met het vaststellen van de nieuwe participatieverordening. Het Rijkswetsvoorstel 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' verplicht decentrale overheden tot het opstellen van een participatieverordening ter vervanging van de inspraakverordening. In deze participatieverordening worden kaders gegeven om inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid te betrekken. De visie wordt gebruikt om deze verordening 'te laden' en verder invulling te geven.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen